

Toimintakertomus 2023

Hyvinvointipalvelut

lin kirjasto

Sisältö

1. Yleistä vuodesta 2023

lin kirjaston vuoden 2023 toiminnassa näkyi vahvasti aktiivisen kansalaisuuden ja demokratian tukeminen. Kirjaston demokratiahankkeessa edistettiin yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua järjestämällä säännöllisesti kuntalaisia osallistavia tapahtumia. Tavoitteena oli edistää keskustelua kuntalaisten ja kuntapäätäjien välillä. Yhteistyötä tehtiin monipuolisesti kunnan eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa.

Viime vuonna kirjaston laina- ja kävijämäärät nousivat. Kirjaston kävijämäärät kasvoivat 8,9%. Kirjasto loi hyvinvointia olemalla läsnä ihmisten arjessa ja tarjoamalla avoimet ja turvalliset tilat kohtaamisille. Tapahtumia järjestettiin kaikenikäisille aina satutuokioista seniorikinoihin. Omatoimikirjastot mahdollistivat kirjastokäynnit palveluaikojen ulkopuolella ja Kiertävä kirjasto tavoitti lapset kyläkouluilla ja päiväkodeissa. Kirjasto tarjosi kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin. Vuonna 2023 tehtiin uusi lin hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma, jonka osaksi kulttuurihyvinvointisuunnitelma nivoutuu.

Lainaus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 5,5 % ja kirjalainaus 7 %. Kirjasto tarjosi monipuoliset painetut ja digitaaliset aineistot kuntalaisten käyttöön. eKirjaston kautta kuntalaisten käytössä oli 10 tietokantaa. Suosituimpia e-aineistoja olivat e-äänikirjat ja etäkäyttöiset aikakauslehdet.

Kirjasto mahdollistaa eri-ikäisille pääsyn tarinoihin ja tietoon, opastaa tiedonhaussa ja antaa mediakasvatusta ja digitukea. Koulut ja varhaiskasvatus on kirjaston tärkeä yhteistyökumppani. Kirjasto on monipuolisen lukutaidon tukija. Syksyllä käynnistettiin nuorten kriittiseen lukutaitoon liittyvä hanke. Lähikuntien kanssa tehtiin yhteistyötä verkostoitumalla Lukemisen supervoimaa -hankkeessa.

2. Iin kirjaston toiminta vuonna 2023

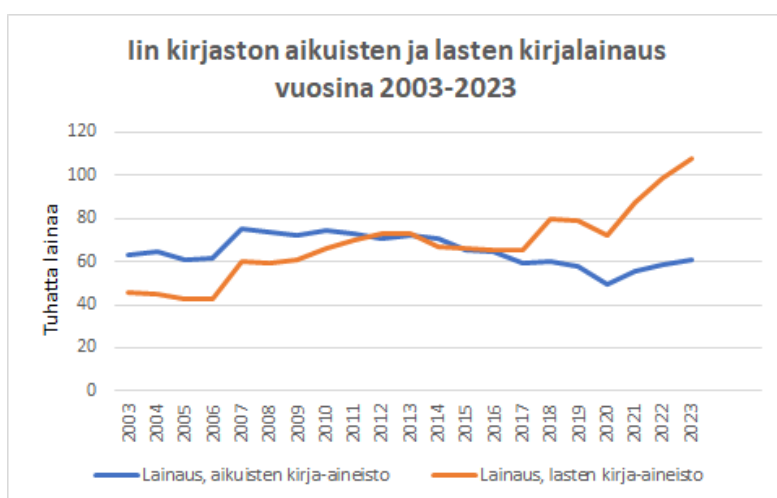
lissä omatoimikirjaston ensimmäinen kokonainen toimintavuosi laajensi kirjaston aukioloaikoja. Vaikka omatoimikirjastot lisäävät kirjastopalvelujen saavutettavuutta, ne eivät korvaa ammattitaitoisen henkilökunnan antamaa asiakaspalvelua.

Toimipisteet	Aukiolotunnit	Kävijät (sisäänkirjautumiset)	Lainaus
Iin pääkirjasto	2 283	63 411	154 481
<i>Iin omatoimi</i>	2 696	(4 790)	
Kuivaniemen kirjasto	1 144	8 805	21 044
<i>Kuivaniemi omatoimi</i>	3 547	(2 040)	
Kiertävä kirjasto (KiKi)	(141)	(3 504)	15 252
Kirjastot yhteensä	9 811	72 216	190 777

* Kiertävän kirjaston tunnit/kävijät eivät sisälly yhteensä -tilastoon (valtakunnallinen tilasto-ohje).

Omatoimikirjaston sisäänkirjautumiset (kirjautuneet asiakkaat) sisältyvät kävijöihin.

Lastenkirjastotyö on tärkeä osa kirjaston toimintaa. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden osuus kirjallainoista on 64 %. Kirjastopolku on Iin kirjaston ja Iin koulujen yhteistyösuunnitelma ja osa kunnan opetussuunnitelmaa. Lapsille opetetaan kirjastonkäyttöä, tiedonhankintaa, vinkataan kirjoja ja järjestetään satutuokioita. Kiertävä kirjasto eli KiKi palvelee erityisesti kouluja ja varhaiskasvatusyksiköitä, joista matkaa kirjastoon on yli 1,5 km.

Erityyppisillä tapahtumilla ja monipuolisella viestinnällä kirjasto pyrki tavoittamaan laajasti erilaisissa elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Tapahtumia striimattiin verkkoon ja niitä järjestettiin myös kirjastotilojen ulkopuolella, esimerkiksi Taiteiden illat ja pop up -kirjastot. Demokratiahankkeen tapahtumien lisäksi järjestettiin kirjailijavierailuita, musiikkitapahtumia ja koko perheen tapahtumia. Ikäihmisten kotipalvelu ja kirjastokerhot erityisryhmille vakiintuivat osaksi kirjaston toimintaa.

3. Talous ja tärkeimmät tunnusluvut

Talouden osalta lin kirjasto toteutti Talousarviossa 2023 asetetut tavoitteet. Talousarviossa toimintakulut oli 635 370 € ja toteutuneet toimintakulut oli 617 081 €.

lin kirjaston tunnuslukuja	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintakulut (toteutuneet)	619 120	569 122	588 450	600 597	617 081
Kirjastopalvelun hinta/asukas	62,78	57,81	59,75	60,59	62,63
Lainoja/asukas	17,3	14,7	17,1	18,25	19,36
Kokonaislainaus	170 556	144 778	168 089	180 914	190 777
Lainaajia/asukasluku%	37,2	34	32,5	34,93	34,66
Tapahtumien määrä/osallistujat	156/3543	84/2105	98/3195	114/2721	119/3887
Käyttäjäkoulutusten määrä/osallistujat	62/786	65/1195	48/777	88/1200	77/1201

4. Avustukset ja hankkeet

Kohkaamisesta kohtaamiseen ja kahvia kaikille! (2022–2023)

Kohkaamisesta kohtaamiseen ja kahvia kaikille! eli kirjaston demokratiahanke alkoi syksyllä 2022 ja päättyi vuoden 2023 lopussa. Hankkeen tavoitteena oli parantaa keskusteluilmapiiriä kuntapäätäjien ja kunnan asukkaiden välillä sekä kuntalaisten ja kunnan eri alueiden välillä. Lisäksi koulutettiin henkilökuntaa tapahtumien fasilitointiin ja verkkotapahtumien tekniseen toteutukseen. Hankkeen kustannusarvio oli 35 500€, josta valtionavustuksen osuus oli 26 500€.

Hankkeessa oli kolme toimintalinjaa:

1. Kuntalaiskahvit livenä ja verkossa
2. EVA-kuulemiset ja kuntalaisvaikutukset
3. Nuorten kyselytunti – nuorten ääni kuuluviin

Hankkeen toiminta keskittyi tapahtumiin, joissa kuntalaiset, päättäjät ja virkamiehet saattoivat kohdata kasvokkain ja keskustella rakentavasti asioista ja päätöksenteosta. Kuntalaisille haluttiin antaa mahdollisuus vaikuttaa tuleviin päätöksiin, mutta myös kysyä lisää jo tehdyistä päätöksistä. Hankkeen aikana järjestettiin 17 tapahtumaa ja niihin osallistui kaikkiaan 530 kuntalaista. Vuonna 2023 järjestettiin muun muassa Kysy mitä vaan! - huoltoasemakiertue. Tapahtumissa kunnan johtoryhmän jäsenet kohtasivat kuntalaisia siellä missä asioista on puhuttu kautta aikojen – siis huoltoasemilla. Nuorten toiminnallisissa tapahtumissa pyrittiin osallistamaan nuoret yhteiskunnalliseen keskusteluun yhdessä kuntapäättäjien kanssa. Nuorten ääntä kuunneltiin kolmessa erilaisessa tapahtumassa.

Hankkeessa luotiin uusia toiminta- ja yhteistyömalleja, jotka pyritään vakiinnuttamaan osaksi kirjaston toimintaa ja demokratiatyötä. Tavoite on, että tapahtumayhteistyö vakiintuu demokratian edistämisen osalta osaksi eri osastojen toimintaa.

Lukemisen supervoimaa – lukutaitotyötä ja sanataidetta Oulu2026-kulttuuripääkaupungin toiminta-alueella (2023)

Lukemisen supervoima oli Oulun koordinoima hanke, jonka rahoitus tuli Lukuliikkeen toiminta-avustuksesta Lukeva kunta -verkostot (opetushallitus). Hankkeen toiminta-alueelle perustettiin lukutaitoverkosto, jonka jäsenet olivat Oulusta, listä, Raahesta, Tyrnävältä ja Limingasta. Tavoitteena oli innostaa lapsia ja nuoria lukemaan, tukea lukutaidon ja -innostuksen kehittymistä ja levittää lukemaan innostavaa pedagogiikkaa.

Hankkeessa järjestettiin kohtaamisia ja toisilta oppimisen paikkoja verkoston kaikissa kunnissa. Verkosto vieraili myös lissä ja tutustui Kiertävän kirjaston toimintamalliin Alarannan koululla ja KulttuuriKauppilan toimintaan. Sanataideopettajat pitivät sanataide-työpajakokonaisuuden kahden lin alakoulun alkuopetusluokissa. Lisäksi järjestettiin sanataidekoulutus lin alkuopetuksen opettajille ja kirjaston henkilökunnalle.

Tulevat hankkeet

Kirjasto on saanut vuonna 2023 valtionrahoituksen kahteen hankkeeseen:

Faktaa vai fiktiota? -Kriittistä lukutaitoa nuorille

- Hankkeen suunnittelu aloitettu vuonna 2023 ja se toteutetaan vuonna 2024.

Tulevaisuuden vihreää kirjastoa rakentamassa

- Hanke siirretään vuoteen 2025, jolloin järjestetään seuraavan kerran IlmastoAreena.

